

Évközi 7. vasárnap

Mt 5,38–48

Szeressétek ellenségeiteket!

Az ellenséggyártásban igen gazdag az Ószövetség: Kain és Ábel, Sára és Hágár, Ézsau és Jákob mind ellenségek, és mindegyik közé ékelődik a gyűlölet indulata, mely megváltoztatja a viselkedésüket, és elpárologtatja jóindulatukat. Josephus Flavius az ember-szerető ellentétnek tartja az ellenséget, ezzel azt akarja hangsúlyozni, hogy az ellenség mindig embertelen.

Ez a mentalitás a választott nép és a szomszédos népek közötti állandó ellentétből fakad, ugyanis vallási okok miatt sohasem békülhettek össze. Azt a szót, amelyet eredetileg a katonai ellenfélre használtak, kiterjesztették minden más idegen népből való személyes ismerősre.

Ennek fényében különösen hangzik a sumér bölcsesség, amely azt hirdeti: „Ne tégy rosszat ellenségeddel!” Sőt még azt is hozzáteszi: „Ha rosszat teszel barátoddal, vajon mit cselekszel ellenségeddel?” Úgy tűnik, ez az irodalom nem gyártott ellenséget, hanem meg akarta szüntetni az ellenkezést. Miért?

Amikor Jézus a legnehezebben megtartható keresztény parancsot adja („Szeressétek ellenségeiteket!”), akkor nem a gerinctelen megalkuvást akarja elősegíteni, hanem isteni bölcsességével tudja, a gonosz hatalmat nem az ellene küzdők fogják tönkretenni, hanem önmaga. Ezért feleslegesnek tartja, hogy küzdjünk ellene, mert a küzdelem hevében ő maga is ellenséggé változik. Sőt mint azt igen gyakran látjuk, kiütköznek rajta gyűlölt ellenségének rossz tulajdonságai. Ha megsemmisítik az ellenséget, az „még holtában sem lesz barát” (Szophoklész), vagyis a gyűlölet a győztesben tovább munkál.

Ezt a jelenséget fedezte fel Shakespeare, amikor ezt tanácsolta: „Ajánlom, ellenségednek se fútsd olyan forróra a kemencét, hogy magad is megégj!”, a felfűtött gyűlölet miatt ugyanis az ember önmagát öli meg. Persze manapság igen csak megfontolandó Deák Ferenc szava is, aki egy felbolydult Magyarország politikusaként kijelentette: „Jobban tudom szeretni ezt a hazát, mint gyűlölni ellenségeimet.” Csak sajnálni tudom, hogy Deáknak oly kevés politikai utóda született. Talán a leghitelesebb utóda Indiában támadt

Gandhi személyében, aki ezt mondta és gyakorolta: „Az ellenfelet inkább türelemmel és szeretettel kell megnyernünk.” Móricz Zsigmond pedig felismerte: „Csak addig ellenség az ellenség, amíg köztünk van a víz.”

Magyarországon sok tűzpatak húzódik sok ellenséggel, így aztán kétfelől is pusztulunk, és a gyűlölködők között a nevető harmadik, talán egy idegen lesz, aki hasznot húz.

Persze a gonoszszággal, sőt annak fejedelmével nem alkudhatunk meg soha. Ezért oly ellentmondásos az evangélium Jézusa, aki meghökkenően engedékeny a személyes ellenségeivel szemben, és ezt tanácsolja minden követőjének is, de örökös harcot hirdet a gonoszszággal szemben. Így érthető az a kijelentése: „Nem békét jöttem hozni, hanem kardot” (Mt 10,34b). Harcolni tehát a gonoszság és a bűn ellen kell, mert az nemcsak ellenségeinkben, hanem bennünk is megtalálható. Ennek felismerése a gyógyulás kezdete.

Az ellenségét szerető ember imája

Jézus Krisztus! Te azt kéred tőlem, szeressem ellenségemet. Könnyű szeretni azokat, akik engem szeretnek. De te azt tanítod, hogy a szeretet több, mint érzés. Te szétosztod magad a világnak. Szétosztod magadat jóknak és gonoszaknak egyaránt, a kereszten gyilkosaidért könyörögsz. Ha az én Uram ennyire szeret engem, örömmel vállalom a napi keresztet, mert ha a rosszra jóval felelek, ellenségemben legyőzöm a gonoszt. Jézusom, mindenekelőtt segíts legyőznom saját megrögzött rossz szokásaimat, kihúzni saját szememből a gerendát.

Úr Jézus, te azt kéred, legyünk tökéletesek. Ha ennyire bízol bennem Uram, köszönöm, hogy nyomodban járhatok, köszönöm, hogy nap mint nap tanítasz az alázatra! Amen.